

L'ECLÈCTICA

El pes de la papallona

Erri De Luca

bromera

El caçador havia abatut la seva mare. Als narius de cadell se li va quedar clavada l'olor de l'home i de la pólvora dels trets.

Orfe igual que la seva germana, sense tenir cap grup a prop, va aprendre-ho tot ben sol. Va créixer una talla més que tots els mascles de la seva mateixa espècie. L'àguila se li va endur la germana un dia d'hivern i de núvols. Ella es va adonar que la tenien a sobre mentre estaven aïllats en una pastura del sud, on quedava una mica d'herba esgrogueïda. La germana s'adonava de l'àguila encara que no fes ombra a terra, amb el cel tapat.

O l'un o l'altra no tenia escapatòria. La germana es va posar a córrer cap a l'àguila i es va deixar agafar.

Un cop sol, va créixer sense fre ni companyia. Quan es va sentir a punt, va anar a trobar el primer grup, va reptar el mascle dominant i el va vèncer. Es va convertir en rei en un dia i en duel.

Els isards no lluiten fins al final, amb els primers cops ja decideixen qui guanya. No s'envesteixen com les cabres dels Alps. Abaixen el cap fins a terra i miren de posar les banyes, molt poc corbades, al ventre del contrincant. Si l'altre no es rendeix de seguida, les claven

a la panxa i l'esquincen tirant el coll enrere. No solen arribar a aquest final.

Amb ell va ser diferent, havia crescut sense normes i les va imposar. El dia del duel tenien a sobre l'esplèndid cel de novembre i a terra hi havia volves de neu fresca, poques. Les femelles van altes abans de l'hivern i posen els fills al món en plena primavera. Els isards es desafien durant el mes de novembre.

Va entrar al camp del grup de sobte, saltant des de dalt d'una roca. Les femelles van fugir amb les cries de l'any, només es va quedar el mascle, que va pernejar a l'herba amb les peülles de davant.

A dalt es van arraiimar ales negres de cornelles i graules. Suspeses pels corrents ascendents van mirar el duel que tenien a sota com un llibre obert. El jove mascle solitari va avançar, va picar a terra amb una peül·la i va esbufegar fort. La topada va ser violenta i breu. Les banyes del desafiator es van obrir pas per la defensa i la banya esquerra es va clavar a la panxa de l'adversari. El va esqueixar amb un soroll d'estrip i a dalt es va sentir un esvalot d'ales. Els ocells proclamaven el vençut que els estava destinat. L'isard esventrat va fugir perdent les vísceres, perseguit. Les ales van deixar el cel i van baixar a terra a devorar-les. La fuga del vençut es va interrompre de cop, va quedar clavat i caigué de costat.

A la banya ensangonada del vencedor, s'hi van posar papallones blanques. Una s'hi va quedar per sempre més, durant generacions de papallones, un pètal que esbategava al vent sobre el rei dels isards durant les èpoques d'abril a novembre.

Aquell matí de novembre es va despertar cansat. Feia molts anys que dominava el territori sense que el desafiés ningú. Els seus fills, criats en companyia de les mares, no en coneixien la duresa. Sota seu no hi havia duels. Els mascles grans s'exiliaven per buscar altres grups.

El seu reialme va ser una època de pau. Les causes de mort eren la caça de l'home i l'àguila. Als predadors, de baix a la vall i del cel, els isards els pagaven el preu de viure al reialme. L'home es carregava la presa a l'esquena i se l'enduia avall, l'àguila se la menjava allà mateix i després agafava embranzida pel pendent per tornar a emprendre el vol.

L'àguila, a terra, és maldestra. Afeixugada pel menjar és poca cosa més que un gall dindi. Avança amb les potes curtes i abans d'enfilar-se toca a terra i hi rebotava unes quantes vegades. Una àguila tipa a terra és vulnerable.

El rei dels isards n'havia matat una a dalt d'un altiplà. Havia esperat que s'atipés i després l'havia atacat. L'àguila no aconseguia agafar altura, panteixava arran de terra. El grup, perplex, havia vist de lluny com el

seu rei es llançava amb el morro abaixat sobre l'àguila que fugia i tornava a caure. El rei l'havia travessat d'un cop de banya esquerra a mig aire, mentre baixava. Un cop ferida, li havia saltat a sobre i l'havia trepitjat amb les peülles, i l'havia deixat morir. Era una cosa que no s'havia vist mai, al regne dels isards.

Aquell matí de novembre es va despertar cansat i va saber que era l'última temporada de supremacia. Les seves banyes s'haurien de rendir a les d'un fill més decidit. Ja n'havia hagut de ferir un al ventre, sense anar a fons, un que es neguitejava. Algun li acabaria escampant els budells pel prat i ell es convertiria en una carcassa vençuda i buida. No havia d'acabar així, valia més desaparèixer, aquell mateix hivern, i que no el trobessin.

No dormia amb el grup, ni durant la tardor dels acoblaments. Tenia diversos refugis nocturns, sota savines foradades, en coves penjades sobre roques friables a les quals l'home no podia pujar ni amb l'olor. Baixava amb el grup a hores diverses, amb la boira, abans de l'alba, després de la posta. No donava a ningú l'avantatge de preveure'l. Quan arribava, les femelles l'anaven a trobar i els mascles joves plegaven un genoll per acotar-se.